

جاڭا جورىقتا ەكپىندەي لىگەرلەپ، جاڭا داۋىردە ەسە قوسايىق

”ەڭ ارداقتى اۋىل - قىستاق وقتۇشى“ جوۋ لىنا؛

”ۋىسترت بايشەشەگىن“ قورعاۋشى

ئېزىدك جاڭا ئاۋىرېمىز

□ سۆرەتنىن ۋىستىرېمىز، خابارىن جازغان انار بۇلت / شىنجاڭ گازەتنىڭ ئىلشىسى وتكىرى نىچات

باقشاسنا تىلشلىك جاساي بارغان ەدى. سول جىلى جوۋ لىنا مەملە-كەت بويىنشا ”ەڭ ارداقتى اۋىل - قىستاق وقتۇشى“ بولپ باعالاد-ەان بولاتىن. وسى رەت قايتا تىلش-لىك سىستەي بارغاندا ۋىلشى كوز ال-داعى كورنىستى سول كەزدە ەسىند-ەدە قالعاندارمەن بايىلانستىرا ال-ەا-دى. بالاباقشا ۋىشى، وقتۇ رايونى، تۇرمىس رايونى شت جاڭا بەينەگە ەنگەن، بالاباقشانىڭ كولەمى دە بۇ-رىنعدان كوپ كەڭەيىپتى.

1994 - جىلى شىنجاڭدا تۇتۇپ - وسكەن بويىچەتكەن جوۋ لىنا مەن شىنجاڭدىق جىگىت ناسروللا ۋومار شىنجاڭدا تانىسىپ، ماحاباتاسا-دى. سوڭىنان ەكەۋى شىنجاڭنان اتۇش قالاسى ۋىستىن اتۇش قالاش-

ەي قايراق قىستاعنا بارپ قونىستا-نادى. 2014 - جىلى جوۋ لىنا ياۋد-لىق قىستاعى بالاباقشاسنا وقتۇشى بولادى، سول كەزدە بالاباقشادا نە-بارى 3 وقتۇشى، نەشە ونداعان بالا-ئارپەيسى كۇرسىنا قاتناسۇعا جېەر-دىك. وسى بىرنەشە جىلدا وقتۇش-لارېمىز قالادا وتكىزىلگەن بالاباقشا وقتۇشى نەگىزگى قابىلەت جارىسىندا نەشە دۇركىن سىلاندى.“ قازىر بالا-باقشادا 100 نەشە بالا، 15 وقتۇشى - قىزمەتكەر بار.

ەي قىستاعنا بارپ قونىستا-نادى. 2014 - جىلى جوۋ لىنا ياۋد-لىق قىستاعى بالاباقشاسنا وقتۇشى بولادى، سول كەزدە بالاباقشادا نە-بارى 3 وقتۇشى، نەشە ونداعان بالا-ئارپەيسى كۇرسىنا قاتناسۇعا جېەر-دىك. وسى بىرنەشە جىلدا وقتۇش-لارېمىز قالادا وتكىزىلگەن بالاباقشا وقتۇشى نەگىزگى قابىلەت جارىسىندا نەشە دۇركىن سىلاندى.“ قازىر بالا-باقشادا 100 نەشە بالا، 15 وقتۇشى - قىزمەتكەر بار.

(باسى 1 - بەتتە)

ەركىن تۇنىياز جۇىق جىلداردان بەرگى شىنجاڭنىڭ ورنىقتىلىق، دامۇ جاعايدىن تانىس-تىرغان كەزدە بىلاي دەدى: لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇدىڭ قاتاڭ دا كۇردەلى جاعايدى مەن ۋلت بۇقاراسىنىڭ تىنىشتىققا، ورنىقتىلە-قا دەگەن كوكەي تەستى تالابىنا ۋدوپ كەلگەن-دە ۋىز سوتسىيالىستىك زاڭمەن باسقارۇ تۇين بېىك ۇستاپ، ەالقارالىق قوعامنىڭ لاڭكەستىك-كە قارىسى تۇرۇ تاجىرىيەلەرىنەن، ناسىلدەرىنەن ۇلگى الپ، ونى قابىلداپ، زورلىقتى كۇش، لاڭكەس قىلمىستارىنا زاڭ بويىنشا قاتاڭ سوققى بەرۋەتم بىرگە، قاينارىنان باستاپ باسقارۇدى ورسىتەتۇگە ۋمان بەرىپ، خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۇ، زاڭمەن باسقارۇ ۇگىت تارىيەسىن كۇشەيتۇ ارىقلى زاڭ بويىنشا كاسپىتىك شەبەر-لىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغن قۇرىپ، كو-مەكتەسۇ، سۇيەملەدەۋ، تارىيەلەۋ سىياقتى كوپ ۋتۇرلى تاسىلدەردى جۇرگىزۇ ارىقلى ۋلت بۇقاراسىنىڭ نەگىزگى ۇقىق - مۇددەسىنىڭ زيانغا ۇشراماۋىن ەڭ جوعارى شەكتە قاتما-ما-سىز ەتتىك. اراب بىرىككەن امىرلىگى مەن جۇڭگونىڭ شىنجاڭنىڭ اراسىن سانسىز تاۋ، وزەن ۋبولپ جاتقانمەن، دوستىق دانەكەرى ۋىزدى تەمىز بايىلانستىرىپ وتىر. ارابتاردا ”كۇنىڭ نۇرىن توسا الپايسىڭ، ايقىتاتنىڭ الاۋىن سوندىرە الپايسىڭ“ دەگەن ۋتامسىل بار. وسى رەتكى بەينە ەكران اۋىس - كۇيىس ۋماجىلىسى ارىقلى كوپىشلىكتىڭ شىنجاڭنىڭ ناقتى جاعايدىنا دەگەن تۇسىنىڭىك، تانىمىنىڭ ارتانىدىغىنا سەنمەن.

ۋالى راشىد نوۋمى مىنالاردى ۋىلدىردى: ”كوپىشلىكتىڭ تانىستىرۇ ارىقلى شىنجاڭنىڭ وراسان زور دامۇ تابىستارىنا قول جەتكىزگەن-دىگىن ۋىلدىم. مەن كەزىندە شىنجاڭدا ساپاردا بولغانمەن، جەرگىلىكى ۇكىمەت مەملەكەتتە ۋىر تۇتاس قولدانىلاتىن ۋتىل - جازۇدى جالپى-لاستىرۇ ارىقلى اناعۇرلىم كوپ از ۇلت بۇقارا-سىنىڭ ۋىپتى دە جاقسى تارىيە الۇنىنا مۇمكىن-

(باسى 1 - بەتتە)

سۇ سىتەرىن كۇلدەندىرۇ جولىندەگى ماڭزىدى بايىمداۋلارنى شەكىلەي ۇيرەنىپ، داپەكتىلەن-دىرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتىيانىڭ شىنجاڭدى جونگە سالۇ جالپى جوباسىن تولق، دالەھ - ۋدال داپەكتىلەندىرىپ، تارىم وزەنى الابىنداعى سۇ باي-لىمىن جايغاستىرۇدى لىگەرلەي ۋىر تۇتاس جوس-پارلاپ، ساپاللاندىرىپ، قاجەتسىۋدى جانە قام-داۋدى باسقارۇدى كۇشەيتىپ، اپتىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن شىن مانىندە لىگەرلەتتى. اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورنىبا-سار شۇجى حى جۇڭيۇۋ ماچىلىسكە قاتناسىتى ۋارى سوز سويلەدى.

ۋماچىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: ەڭ قاتاڭ سۇ بايلىغن باسقارۇ ۋتۇزىمىن باتىل، وپ-داعىداي تىياناقتاندىرىپ، ”ۋش قىزىل سىزىقتى“ قاتاڭ ساقتاپ، جەردى تىنىقتىرىپ، سۇدى ازايىۋدى مىقتى ۇستاپ، سۇ ۇنەمدەۋدى كور-نەكتىلەندىرە ويداعىداي سىستۇ كەرەك. جوعا-رى دەڭگەيدە جوبالاۋدى ساپاللاندىرىپ، ۋتۇيىندى نىسانداردى جەدەل لىگەرلەنىپ، اپتى جوبالاۋدىڭ قۇزىرتەتىلگىن كۇشەيتىپ، تارىم وزەنى الابىن كەشەندى جونگە سالۇ 2 - مەرزىمدىك نىسانىن اتقارۇدى جەدەل لىگەرلە-تىپ، ۋتۇيىندى سۇ يىگىلگى بىجەنەرىياسى قۇرد-لىستارىنىڭ اياق السىنىن لىگەرلەنىپ، كەلەلى خالىق تۇرمىسى بىجەنەرىيالارنىڭ جەردەن پايدالانۇ راسمىياتىن ۋبىتىرۇ اياق السىن جىلدام-دانۇ كەرەك. سۇ الۇدى، سۇدان پايدالانۇدى باسقارۇدى ارناۋلى رەتتەۋ - تۇزەتۇدى ۇزدىك-سىز لىگەرلەنىپ، اپتى باسقارۇ قۇرىلمىلاردا-

3 - ايدىڭ 24 - كۇنى جوۋ لىنا بالالارمەن بىرگە وىن ويناۋدا.

بۇرىن تۇگەلدەي قۇرىلىس باستاۋعا كۇش سالىدى؛ 2022 - جىلى زاپاس نىساندارعا جالپى قوسلاتىن قارجى كولەمىن وتكەن جىلدا ورنىداعان قارجى قوسۇ كولەمىنىڭ 3.5 ەسەسى-نەن ازايىپاي، تۇتاس جىلداي قۇرد-لىس باستاۋدىڭ جۇرگىزىلۇ مولىشەرىن 35%تەن اسرۇدى ورنىدايدى.

تىان يۇيچۇن مىنالاردى ۋىل-دىردى: اۋتونومىيالى رايون نىسان قۇ-رىلىسىن لىگەرلەتۇ تەبىئىن ۇزدىكىسىز ارتتىرىپ، ۋونىمدى مەحائىزمدى ساۋ-لەلەندىرىپ، ۋىر تۇتاس جوسپارلاپ ساپكەستىرۇدى كۇشەيتىپ، بايلىنىس جاساۋدى، ۇشتاستىرۇدى ويداعىداي ورنىداپ، نىسانغا قىزمەت وتەۋدى ساپاللاندىرىپ، بۇكىل رايونداي نىسانتىن نىساندار جونسىندە 6 - ايدىڭ ايعانىن بۇرىن جاڭادان قۇ-رىلىس باستاۋعا، 9 - ايدىڭ ايعانىن

قالپىتاسىپ، بۇكىل رايوننىڭ نىسان قۇرىلىسىندا ”ۋىر توبىن سالۇ، ۋىر توبىنىڭ قۇرىلىسىن باستاۋ، ۋىر توبىن زاپاس ساقتاۋدىڭ“ ۇتىمدى ايد-نالىمى جەدەل قالپىتاستى.

بىيىل نۇراقتاندىرىلغان قارجى قوسۇ نىسانا - مىندەتتەرىن ارقاۋ ەتىپ، اۋتونومىيالى رايون 3 - ايدىڭ 20 - كۇنىنەن بۇرىن ۇغنىۋىستىك شىنجاڭدا جالغاستى سالناتىن نىساد-داردىڭ بارلىغىنىڭ جۇمىسىن، قۇرد-لىمىسنى قايلنا كەلتىرۇدى، 4 - ايدىڭ 10 - كۇنىنەن بۇرىن سولتۇستىك شىنجاڭداي، شىعىس شىنجاڭداي بارلىق جالغاستى سالناتىن نىساندار-دىڭ جۇمىسىن، قۇرىلىسنى قايلنا كەلتىرۇدى لىگەرلەتتى؛ بۇكىل رايونداي 90%تەن استام جاڭادان سالناتىن نىساندار جونسىندە 6 - ايدىڭ ايعانىن بۇرىن جاڭادان قۇ-رىلىس باستاۋعا، 9 - ايدىڭ ايعانىن

سالستىرغاندا ۋىر مىللىيارد 600 مىلليون يۇان ارتىپ، 5 مىللىيارد 900 مىلليون يۇانغا جەتتى، جىلدىق جوسپار بويىنشا ورتاشا 740 مىلليون يۇان قارجى قوسىلىپ، جەكە نىساد-دارعا قوسىلغان قارجى كولەمى ۇلعا-يىپ، ساپاسى جوعارىلادى. ونان قالسا، كەلەلى نىسانداردىڭ باستاما-شلىدىق رولى كۇشەيدى. 370 ۋتۇ-يىندى نىساننىڭ شىندە قارجى قوسۇ كولەمى 5 مىللىيارد يۇاننان استاتىن نىسان جىيىنى 91 بولپ، 25% سالستىرمانى يەلەدى، مۇنىڭ شىندە قارجى قوسۇ كولەمى 10 مىللىيارد يۇاننان استاتىن 49 نىسان بار. كەلەلى نىسانداردىڭ قارجى قوسۇعا تىرەك بولۇ، جەتەكشى بولۇ، باستاماشلى-دىق ەتۇر رولى اناعۇرلىم ساۋلەلەند-دىرىلدى. ەڭ اقىرىندا ساتىلار بو-يىنشا جالغاستىرۇ ارانسى نەگىزىنەن

(باسى 1 - بەتتە)

اۋتونومىيالى رايوندىق دامۇ - رەفورما كومىتەتى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ ورنىباسار شۇجىسى، ورنىباسار مەڭگەرۇشى تيان يۇيچۇن تانىستىرىپ بىلاي دەدى: بىيىل اۋتۇ-نومىيالى رايوننىڭ ۋتۇيىندى نىساد-داردى ورنالاستىرۇىندا جاڭا ەرەك-شەلىكتەر جارىققا شىقتى. ەڭ اۋەلى، جالپى مولىشەرى، كولەمى اناعۇرلىم كورنەكتىلەندى. بىيىل اۋتونومىيالى رايوننىڭ ۋتۇيىندى نىساندارنىڭ سانى 2021 - جىلداممەن سالستىر-غاندا 20سى كوپەيىپ، جالپى قوس-لاتىن قارجى 430 مىللىيارد 200 مىلليون يۇان ارتىپ، جىلدىق جوسپار بويىنشا قوسلاتىن قارجى 30 مىللىيارد يۇان ارتتى. ونان كەيىن نىسانداردىڭ ساپاسى جىلدام جوعا-رىلادى. جەكە نىسانغا ورتاشا جالپى قوسىلغان قارجى 2021 - جىلداممەن

(باسى 1 - بەتتە)

ۋىشىان (تۇرپان - قۇمىل) 750 كىلوۋولتتىق ەلەكتر جەتكىزۇ، كەرنەۋ وزگەرتۇ بىجەنەرىياسىن سالۇ وسى ما-سەلەلەردى ۋونىمدى شەشە الادى.

2019 - جىلى بىجەنەرىيا قۇرىلىس باستاعاننان بەرى مەملەكەت ەلەكتر تورى شىنجاڭ ەلەكتر قۇاتى شەكىتى سەرىكتەستىكى قىزمەتكەرلەردى، زاتتىق ماتەرىيالداردى ۇيلەسىمدى سەپتەپ، بارستىق باسقارۇ - مەڭ-گەرۇدى كۇشەيتىپ، قۇرىلىسقا ات-سالساتىن ورنىداردى قۇرىلىس مەز-گىلى قىستىلاپك، مىندەت اۋىر، نى-دەتتەن ساققانۇ - تىزگىندەۋ سىندى

دىك جاساعان“.

نى جيان ارناۋ سوزىندە مىنالاردى ۋىل-دىردى: كەزىندە شىنجاڭنىڭ نەگىزگى ساتسىن-دا ۋىر مەزگىل قىزمەت سىتەگەنمەن، قازىر شىنجاڭنىڭ دامۇىنا ۋىپتى دە شىن جۇرەكتەن قۇانامىن. شىنجاڭ جاقسى ما - جامان با ەكەن-دىگى جونىندە شىنجاڭ خالىقنىڭ ەڭ سويلەۋ ۇقىسى بار. الايدا كەيىر مەملەكەتتەر مەن ساپاسى الاياقتار شىنجاڭنىڭ قول جەتكىزگەن تارىخى تابىسىن ەلمەي، ايتىلمىس ”نىاسىل جويۇ“، ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ“ دەگەن سىياقتى وسەك - اياڭداردى ويدان قۇراستىردى، ولاردىڭ سۇرقىبا نىبەتى - جۇڭگونىڭ شىنجاڭدى باسقارۇ ساپاساتىن داتتاپ، جۇڭگو-نىڭ نىكىسى سىنە كىلىگۇ.

ۋالى وبەيدى زاخىرى مىنالاردى ۋىلدىردى: ۇشقارلىققا سوققى بەرۇ مەملەكەت شەكاراسىنا بولىنىدى، شىنجاڭنىڭ ۇشقارلىققا سوققى بەرۇدەگى جەتسىكتەرى مەن تاجىرىيەلەرى ۇيرەنۇگە جانە ۇلگى الۇعا تاپتىدى.

”تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغى مەنى ۋدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ قۇيىنان الپ شىعەپ، جاڭا تۇرمىس سىيلادى“. بەينە جالغانم كەزىندە بۇرىنقى تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىنان قۇتۇ-تال-ۇسقان تارىيەلەنۇشى ۋدىلمۇرات ەركىن قول تەلەفوننى الپ شىعەپ، وتباسىنداى 4 جاننىڭ باقتى تۇرمىسىن كورسەتتى؛ اتۇش قالاسى اعۇ اۋىلى لاڭگار قىستاعى ايدەلەر بىرلەستىگە-نىڭ ۋتورىيىمى ايقامار تۇرسۇن قىستاقتاى شارۋاشلىق قۇرغان اپەكە - سىڭلىلەردى ما-ق-تانىشىپ تانىستىردى، ولار ەكراندا سەنىمەن كۇلمىسەرەپ تۇر؛ جوعارى مەكتىپ وقتۇشى جەننەتجان ماۋت ۋوزنىڭ ۋىلىم الۇ جانە قىزمەت كەشەرمەسىن ۋبولستى؛ جۇمىسكەر ابدۇراحمان ۋماتتۇرسۇن ۋوزنىڭ باقتى تۇرمىسىن بايانىدادى؛ ۋدىنى قايرىتكەر وبۇلا-سەن تۇرسۇنىياز شىنجاڭنىڭ ۋدىنى سەنىم ەر-كىندىگىن زاڭ بويىنشا قاتماماسز تۇ جاعايدىن بايانىدادى.

نىڭ جەر - جەر مەن بىرلەسىپ زاڭ اتقارۇ تەبى-نىن كۇشەيتىپ، حاۋىپ - قاتەردەن ساققانۇ - تىزگىندەۋدى كۇشەيتۇ كەرەك. ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرىلىسنى كۇشەيتىپ، سۇعا قاراي قاجەتتى بەلىگىلەۋگە تاباندى بولپ، اپتىڭ ەكولوگىياسىن باعالاۋدى كۇشەيتىپ، اپتىڭ ەكولوگىيالىق وركەنىيەت قۇرىلىسى ساپاسىن قۇل-شىنا جوعارىلاتۇ كەرەك. سۇ اپاتىنان، قۇرغاق-شىلىق اپاتىنان ساققانۇدىڭ تومەنگى شەگىن ساقتاپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋدى كۇشەيتىپ، وزەن ارىنلارنىدا تاسقىن سۇ اعىنىنا توسقىندىق ەتەتىن كورنەكتى ماسەلەلەردى كەڭ كولەمدە ۋىر - بىرلەپ تەكسەرۇدى، زور دارەجەدە رەتتەۋ - وڭاۋدى تىغىللىقتى ورسىتەتپ، تاس-قىننان حاۋىپسىز، امان وتۇگە شىناي كەپىلدىك ەتۇ كەرەك. وزەن، كولدەردى باسقارۇ قابىلە-تىن جوعارىلاتىپ، ۋ دارەجەلى وزەن، كول باستىقتارىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن قاتايتىپ، ناقتى-لاندىرىپ، ”تورت بىلىقلىقتى جويۇ“ قىزمە-تىن ۇدايىلاندىرا ورسىتەتپ، وزەن، كول ەكو-لوگىياسىنىڭ اعىن سۇ مولىشەرىن قاتماماسز ەتىپ، اقاۋسىز وزەن، كول قۇرىلىسىن لىگەرد-لىتەپ، جەر استى سۇىن ارتقىشا الۇدى وڭاۋ-دى كۇشەيتۇ كەرەك. رەفورمانى ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتپ، ۋتۇزىلىس، مەحائىزمدى زاڭمەن باسقارۇ قۇرىلىسىن جەدەلدەتپ، اپتى باسقارۇ رەفورماسىن تەرەڭدەتپ، تارىم وزەنى الابىنىڭ اۋىل شارۋاشلىغىنا پايدالانىلاتىن سۇ باعاسىنا كەشەندى رەفورما جۇرگىزۇدى تەرەڭدەتپ، ەلەكتر تەڭشەۋدە سۇ تەڭشەۋ مەحائىزىمىنە باغىنۇ-دى تىياناقتاندىرۇ كەرەك.

ۋماچىلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: جەر - جەر، تاراۋلار، ورنىدار ساپاسى دەڭگەيدى جو-عارىلاتىپ، ۇيىمدىق باسشىلىقتى كۇشەيتىپ، با-عالاۋدى قاتاڭ باقىلاپ - تەكسەرپ، ۋتۇرلى ۋتۇيىندى مىندەتتەردىڭ تىياناقتانىپ تامىر تارتۇونا شىناي كەپىلدىك ەتىپ، پارتيا 20 - قۇرىلتايە-نىڭ جەڭسەپەن اشىلۇىن ۇزدىك ناتىجەلەرمەن قارىسى الۇ كەرەك.